

Отже, економічна безпека є однією з важливих характеристик підприємства та якості його менеджменту, адже визначає їх здатність адекватно реагувати та мінімізувати негативний вплив факторів зовнішнього й внутрішнього середовища на нормальне функціонування та розвиток за допомогою економічного інструментарію. Зауважимо, що система обліково-аналітичного забезпечення є інформаційною базою для прийняття управлінських рішень щодо функціонування системи економічної безпеки підприємства. Також на підприємстві має бути якісна система економічного моніторингу, здатна своєчасно виявляти загрози та ризики задля оперативного впровадження захисних заходів для забезпечення безперебійного функціонування, реалізації проектів розвитку, конкурентоздатності, фінансової незалежності та достатнього рівня ефективності.

Список використаних джерел: 1. *Сосновська О.О.* Система економічної безпеки підприємств зв'язку: монографія. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 440 с. 2. *Чупрін Є.С.* Формування системи забезпечення економічної безпеки підприємств: дис. на здоб. наук. ступ. д-ра філософії зі спец. 051 – Економіка. Харків: ХНУБА, 2021. 242 с.

УДК 657.6

Оляднічук Н.В., канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Уманський національний університет садівництва, м. Умань, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ РОБОТИ У ПІДПРИЄМСТВІ

Ключові слова: організація обліку, обліково-аналітичне забезпечення, аналітична робота, контроль, управління підприємством.

Виробничо-господарська діяльність та рівень економічної ефективності суб'єкта підприємництва потребують постійного вдосконалення обліково-економічного забезпечення з метою наповнення системи показниками, необхідними для глибокого вертикального і горизонтального аналізу інформаційних обліково-аналітичних масивів, що задовольняють запити внутрішніх і зовнішніх користувачів. Інформаційна безпека обліково-аналітичної системи передбачає надійність безперебійної роботи технічного обладнання, досконалість програмного забезпечення, захист вхідної та вихідної інформації від зовнішнього втручання та пошкодження, надійність збереження сформованих зведених та звітних економічних масивів.

Належним чином організована обліково-аналітична робота підприємств є цілеспрямованою дією щодо збору, обробки та аналізу внутрішньої і зовнішньої інформації, що є надзвичайно важливою для прийняття рішень та управління підприємством. Аналітичне забезпечення є безперервним процесом підтримки управлінських рішень за допомогою певних організаційно-технологічних процедур, інформаційних систем та рівня кваліфікації працівників обліково-економічного підрозділу.

Дослідженню питань обліково-аналітичного забезпечення та організації обліково-аналітичної роботи у підприємствах присвячено великий спектр наукових публікацій. Проте в сучасних, надто стрімких темпах розвитку економіки країни та впливу зовнішніх чинників, мають місце численні актуальні проблемні питання обліково-аналітичного характеру.

Внутрішньогосподарська звітність підприємства, яка формується на підставі обліково-аналітичної інформації, стверджує Барановська С.П. [1], надає менеджерам необхідні дані економічного характеру для управління, виявлення відхилень та недоліків фінансово-господарської діяльності та формує важелі зворотного впливу на підконтрольні об'єкти. Голянчук Н.В. [3] також стверджує, що провідна роль в загальній сукупності економічної інформації належить саме обліково-економічній, що обумовлено специфікою бухгалтерського обліку, який охоплюючи процеси виробництва, обігу та розподілу продукту, формує повну інформацію про кругообіг засобів.

Якісні характеристики обліково-аналітичної інформації (достовірність, релевантність, надійність, зіставність, повнота, оптимальність, оперативність тощо) та її цінність для цілей управління сталим розвитком підприємства досліджує Будько О.В. [2]. Автор класифікує

обліково-аналітичну інформацію за: джерелами надходження, напрямками інформаційних потоків, видами користувачів, ступенем відкритості, рівнем управління, функціями управління, видами обліку, характером інформації тощо.

Пріоритетною метою обліково-аналітичної роботи є розробка концепцій, планів, програм розвитку підприємства на основі аналізу та оцінки результатів його минулої і поточної діяльності вважає Мулик Т.О. [4]. На думку автора на обліково-аналітичний підрозділ покладаються наступні завдання: сприяння керівництву підприємства в об'єктивній оцінці економічної ситуації, розробка та обґрунтування оперативних і стратегічних рішень щодо покращення фінансового стану і результативності діяльності суб'єкта підприємництва.

В організації обліково-аналітичної роботи Реслер В.М. [6] вбачає три стадії: на першій стадії необхідно скласти план аналітичної роботи на підприємстві та підготувати всі необхідні матеріали для проведення самого аналізу; на другій – здійснюється збирання і перевірка достовірності інформації, що використовується; на третій – відбувається узагальнення результатів аналізу, формуються висновки, подаються пропозиції щодо покращення ефективності діяльності підприємства. Обов'язковим елементом цього етапу є систематичний контроль за виконанням рішень, прийнятих відповідно до результатів обліково-економічного аналізу.

Якість облікової інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень проявляється через критерії, тобто вимоги до неї. Найбільш чітко і глобально характеризує такі вимоги Подолянчук О.А. [5]: своєчасність, точність, порівнянність, повнота (достатність), корисність (доцільність), доступність, рентабельність, адресність, адекватність, адаптивність.

Вагомою характеристикою обліково-аналітичної роботи підприємства є сукупність підсумкової інформації про стан і результати діяльності, що відображаються у формах фінансової та внутрішньогосподарської звітності. Так, обліково-аналітичне забезпечення, яке дає змогу формувати неупереджену економічну інформацію для користувачів різних рівнів і запитів, формується із сукупності підсистем обліку, аудиту, контролю, аналізу, планування.

Отже, під обліково-аналітичним забезпеченням управління підприємством необхідно розуміти і розглядати як систему накопичення, узагальнення та передавання інформації, яка допомагає керівникам усіх рівнів приймати управлінські рішення, здійснювати планування та контролювати діяльність суб'єкта господарювання.

Таким чином, основною місією обліково-аналітичної роботи на підприємстві є неупереджене та своєчасне відображення економічного стану суб'єкта підприємництва шляхом збору та реєстрації первинної інформації, її обробки та формування зведених, аналітичних і синтетичних показників відповідно до облікової політики підприємства, забезпечуючи синхронізацію функціональної діяльності складових обліково-аналітичної системи.

Список використаних джерел: 1. Барановська С.П. Обліково-аналітичне забезпечення як невід'ємна складова управління підприємством. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку: зб. наук. праць*. Львів: Вид-во Львівської політехніки. 2012. С. 8-11. 2. Будицько О.В. Класифікація обліково-аналітичної інформації з метою інформаційного забезпечення управління сталим розвитком підприємства. *Інноваційна економіка*. 2015. Вип. 1. С. 207-212. 3. Голячук Н.В. Обліково-аналітичне забезпечення як важлива складова управління підприємством: зб. наук. пр. Тернопільського нац. економ. ун-ту «Економічний аналіз». 2010. Вип. 6. С. 408-410. 4. Мулик Т.О. Організаційно-методичні аспекти діяльності аналітичної служби підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. №8. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8115> (дата звернення: 09.11.2023). 5. Подолянчук О.А. Облік доходів сільськогосподарських підприємств: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09/Подолянчук Олена Анатоліївна. К., 2009. 286 с. 6. Реслер М. В. Значення обліково-аналітичної інформації в управлінні підприємством. *Наук. вісн. Ужгородського ун-ту: Серія: Економіка*. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2012. Вип. 3 (37). С. 146-148.